

STANOVINY

Leden 2024 číslo 1

@STANcz |

@starostove |

www.stan.cz

KORESPONDENČNÍ VOLBA VE SNĚMOVNĚ

Sněmovna projednává návrh vládní koalice na zavedení korespondenční volby ze zahraničí. Plníme tak slib voličům. Opozice se však snaží návrh zbrzdít, proto debata v prvním čtení trvala více než padesát hodin. ANO a SPD se údajně obávají, že by tato volba mohla ohrozit tajnost volby, a tvrdí, že je účelově načasovaná před sněmovními volbami v příštím roce. Vládní koalice naopak argumentuje tím, že změna umožní krajanům žijícím v zahraničí snadněji uplatňovat jejich volební právo, které už v tuto chvíli stejně mají. Podrobněji o korespondenční volbě mluvili Vít Rakušan, Lucie Potůčková a Roman Bělor v [živém streamu](#).

„Věříme, že po 20 letech diskuzí bude korespondenční volba konečně zakotvena v českém právním řádu. Tato forma hlasování je krokem vpřed v demokratickém procesu, respektujícím potřeby občanů žijících mimo území České republiky. Přesvědčení jsme, že korespondenční volba posílí participaci a umožní všem občanům uplatňovat své volební právo bez ohledu na to, kde momentálně pobývají,” komentovala poslankyně Lucie Potůčková.

TAKÉ ČTĚTE:

**TEXT O ISTANBULSKÉ ÚMLUVĚ
OD SENÁTORA JIŘÍHO DRAHOŠE**

str. 11

KARVINÁ BYLA JEN ZAČÁTEK

V druhé polovině ledna odstartoval Vít Rakušan v karvinské pivnici Centrum sérii neformálních debat v regionech. „V Karvině lidé víc než jinde nesouhlasí s vládou. Přišel jsem proto otevřeně odpovědět na dotazy k věcem, které jsou pro vás podstatné. Debaty se jmenují BEZ CENZURY, protože to také bez cenzury bude. Bez cenzury se můžete ptát vy, protože jediná cenzura, která u nás existuje, je autocenzura,” zdůraznil Vít Rakušan na úvod debaty v Karvině. Účastníci debaty se aktivně zapojili, během dvou hodin pokládali ministři otázky a představovali mu problémy, které je znepokojují. Diskuse se neobešla bez silných emocí a hlasitého pokřikování, ale Vít Rakušan reagoval s klidem a trpělivostí a na konci došlo i na normální mezilidskou interakci a společné focení.

„Mám za sebou první debatu bez cenzury v Karvině. Nebylo to snadné. Ale naše země se nebude posouvat dopředu, pokud v ní nebude probíhat svobodná diskuze, když budeme utíkat před kritikou a nepostavíme se problémům čelem. To, že někteří lidé nejsou takové debaty schopni, neznamená, že by na ni ta většina, která diskutovat chce, měla zanevřít. Díky, Karviná, a těším se příští pondělí do Sokolova,” komentoval Rakušan po skončení diskuse na svých sociálních sítích. Po Karvině a Sokolovu zamíří náš představa do dalších měst včetně Mostu, Havířova, Ústí nad Labem nebo České Lípy, aby pokračoval v otevřené diskuzi s občany. Moto “Staráme se o lidi” jsme si totiž do inovovaného loga nedali náhodou.

JEDINÉ, CO SI MALUJEME NA RŮŽOVO, JE NOVÝ VIZUÁL

Vít Rakušan

Naše vláda vstoupila do druhého poločasu, abych použil sportovní terminologii (přestože „ta šatna“, o které se v lednu tolik mluvilo, byla volejbalová a volejbal se hraje na sety, jak víme). To je dobrá příležitost ne snad pro oddechový čas, protože oddech v politice prostě neexistuje, ale jistě na taktické zamyšlení. Jak dál, aby výsledkem hry nebyla utahaná plichta?

(Pokračování na str. 2)

JEDINÉ, CO SI MALUJEME NA RŮŽOVO, JE NOVÝ VIZUÁL

– Vít Rakušan

Takové úvahy jsme v naší pomyslné šatně, která na rozdíl od klipu nebyla jen „pánská“, udělali také. Čím to je, že naše vláda, která dělá ty správné kroky, obstála tváří v tvář ukrajinské válce, migraci i energetické krizi, pomalu ale setrvale ztrácí na popularitě?

Myslím si, a už jsem to leckde říkal, že důvodem je hlavně to, že snaze fungovat v harmonické shodě padlo za oběť příliš mnoho. Soudržnost pětikoalice, vůli dohodnout se navzdory často dost odlišným pozicím, oceňuje významná část občanů kontinuálně. Oceňuju to i já, protože taky nejsem primárně člověkem konfliktu.

Má to ale i svoje stinné stránky. Naše dohody, naše kompromisy, vážené mnohdy na lékárnických vahách, jsou občas tak složité, že je vlastně nedokážeme nikomu vysvětlit (cynik by řekl „prodat“), natož pro ně lidi nadchnout. Vždyť ani my sami z nich nejsme nadšení, vzpomeňme na konsolidační balíček a mrzení, které vyvolala jeho konkrétní opatření. Jednotlivé strany koalice kvůli tomu postupně ztrácejí barvy a vláda se slévá v nečitelnou šed. A proti ní stojí někdy až cirkusově „barvitá“ opozice, která našeho lavírování kolem kompromisů šikovně využívá.

Není pozdě to změnit. A tak jsme se rozhodli to udělat a tu šed oživit. Nemyslím primárně změnu vizuálního stylu našeho hnutí. Ta je jen průvodním jevem, něčím, co na povrchu odráží proměnu, která musí být podstatnější. Chceme víc stavět na tom, co nás jako Starosty charakterizuje, na čem jsme vyrostli. Na každodenním kontaktu s lidmi a na schopnosti říkat jim z očí do očí, jak se věci skutečně mají. Že ne všechno se povedlo a že nezbytným předpokladem pro to, abychom to napravili, je připustit si to, nebát se to říct. Že ne na všem se ve vládě shodneme, ale i přesto spolu dokážeme dál spolupracovat, protože dobrá alternativa současné vládní koalice neexistuje.

Věřím, že je to něco, co ve výsledku prospěje celé koalici a pomůže nám ve druhé půlce našeho společného vládnutí být pro voliče čitelnější, přesvědčivější, autentičtější. A to je fakt potřeba. Spoléhat na to, že obliba vládních stran se zvýší tak nějak automaticky s tím, jak se zlepší ekonomická situace, je optimismus, který nesdílím. Jediné, co si „malujeme na růžovo“, je totiž nový vizuál. Jinak vidím situaci velmi realisticky.

VÍT RAKUŠAN,

ministr vnitra, předseda hnutí STAN

ÚPRAVA ZBRAŇOVÉ LEGISLATIVY POSÍLÍ NAŠI BEZPEČNOST

– Petr Letocha

V kontextu tragické události, která se v závěru loňského roku stala na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, dostalo projednávání zbraňové legislativy úplně jiný tón. V Poslanecké sněmovně jsem už od minulého roku zpravodajem zákona o zbraních a na toto téma jsem také společně s naším předsedou a ministrem vnitra Vítem Rakušanem 10. ledna pořádal sněmovní kulatý stůl. Dovolte mi se s vámi podělit o jeho závěry, o nynější stav projednávané zbraňové legislativy a její zásadní změny.

Prvním a možná nejvýznamnějším krokem je přechod od papírových zbrojních průkazů k jejich elektronické verzi. Drtivou většinu úkonů a podání bude možné učinit elektronicky, a to prostřednictvím aplikace Centrálního registru zbraní. Možnost fyzických podání bude zachována. Tento krok modernizuje celý systém a také značně usnadní administrativní procesy spojené s držením zbraní. Další zásadní změnou je reorganizace zbrojních průkazů, kde dojde k redukci pěti existujících skupin na dva hlavní typy zbrojních oprávnění. Současně se mění i platnost zbrojních oprávnění, která nyní budou platná na dobu neurčitou, avšak s podmínkou pravidelných zdravotních kontrol každých pět let. Tento krok je zaměřen na zvýšení bezpečnostních standardů a je v souladu s obecným trendem zajišťování větší bezpečnosti veřejnosti. Navrhovaná legislativa je pak transpozicí evropské směrnice.

Významnou novinkou jsou také zpřísněné povinnosti pro lékaře a prodejce zbraní, kteří budou muset aktivně hlásit podezřelé situace, které by mohly vykazovat známky nebezpečí. K tomu se přidává i možnost preventivního odebrání zbraně policií. Každý lékař navíc bude mít přístup do centrálního registru zbraní. Vláda bude nově zplnomocněna ke změně způsobu prokázání zdravotní způsobilosti.

Proces schvalování zákona byl zahájen v červnu 2023, přičemž zákon nabývá účinnosti od 1. ledna 2026. Na kulatém stole jsme se napříč politickým spektrem shodli, že současné návrhy zákonů se nebudou vracet do 2. čtení a po vypořádání pozměňovacích návrhů projde zákon 3. čtením. Z důvodu platnosti až v roce 2026 existují politické i veřejné tlaky na rychlejší účinnost. Vznikla tak pracovní skupina složená z politiků koalice i opozice a expertů, jejímž cílem je dosáhnout shody na novele aktuálně platného zákona, která by obsahovala nejdůležitější body z navrhovaného zákona. Novela by pak mohla ve zrychleném režimu vejít v platnost už od 1. 7. 2024, případně nejpozději od 1. 1. 2025.

VÝZNAMNOU NOVINKOU JSOU TAKÉ ZPŘÍSNĚNÉ POVINNOSTI PRO LÉKAŘE A PRODEJCE ZBRANÍ, KTERÍ BUDOU MUSET AKTIVNĚ HLÁSIT PODEZŘELÉ SITUACE, KTERÉ BY MOHLY VYKAZOVAT ZNÁMKY NEBEZPEČÍ.

PETR LETOCHA,

poslanec a člen výboru pro bezpečnost

DOPRAVA JEDE: JAKÉ JSOU NOVINKY (NEJEN) OČIMA ŘIDIČŮ?

– Ondřej Lochman

Přelomový. Tak bych se nebál označit nedávno skončený rok z pohledu dopravy, především pak v očích řidičů.

Nejčastěji skloňovanou úpravou byla jistě novela zákona o silničním provozu. Přehlednější a cíleně přísnější bodový systém, možnost se plnohodnotně učit řídit pod dohledem mentora již od 17 let nebo řidičák na zkoušku. Další příjemnou změnou je zrušení povinnosti řidičů vozit u sebe řidičský a technický průkaz. Zapomnětlivý řidič se už tak nemusí bát zbytečné pokuty. Zpracovalo se i na Portálu dopravy, a proto je možné např. požádat o provedení změn v Registru silničních vozidel plně elektronicky. Řidiči mohou také využít např. informování o stavu svého bodového konta pomocí SMS.

Téměř po celý rok se pracovalo také na tzv. liniovém zákoně. Jeho finální znění obsahuje mnoho nástrojů urychlujících přípravu důležitých dopravních staveb. Pro řidiče to znamená rychlejší přísun nových kilometrů dálnic, ale také modernizaci železničních koridorů nebo přípravu vysokorychlostních tratí. Dálniční síť budujeme už desítky let, často po jednotkách kilometrů ročně. Nyní ale je reálné, že se do 10 let řidiči svezou po kompletních více než dvou tisících kilometrech. Limitem budou spíše finance než povolovací procesy. Vysokorychlostní tratě jsou již v přípravě, ale stále na začátku, a právě zmiňované legislativní úpravy umožní rychlejší přípravu tratí.

Po celý rok probíhala také debata o bezpečnosti jak na silnicích, tak na železnici. Od nového roku je možné odstranit nelegální billboardy a další reklamní nosiče jednodušeji v ochranném pásmu komunikací. Z bezhlavého sypání peněz do jakéhokoliv zabezpečení jsme přepnuli myšlení k cíleným efektivním změnám, kdy např. u železnic chceme implementovat celoevropský zabezpečovací systém – ETCS primárně tam, kde si to provoz vyžaduje. Pro „lokálky“ existují levnější a pro daný účel stejně efektivní řešení. Zejména pro rušná místa v centrech měst je tu nově možnost zřídit tzv. zónu setkávání, která umožní na základě vzájemného respektu posílit bezpečnost všech účastníků provozu a uživatelů sdíleného prostoru bez nutnosti vytváření fyzických bariér. Mám radost, že tuto zónu již zavádějí v Brně nebo v Táboře, kde se dle tohoto předpisu už projektuje veřejné prostranství.

ONDŘEJ LOCHMAN,

poslanec a předseda podvýboru pro dopravu

DÁLNIČNÍ SÍŤ BUDUJEME UŽ DESÍTKY LET, ČASTO PO JEDNOTKÁCH KILOMETRŮ ROČNĚ. NYNÍ ALE JE REÁLNÉ, ŽE SE DO 10 LET ŘIDIČI SVEZOU PO KOMPLETNÍCH VÍCE NEŽ DVOU TISÍCÍCH KILOMETRECH.

Do roku 2024 si neseme i další rozpracovaná témata. Změnou zákonů chceme umožnit zavedení moderních trendů do veřejné dopravy, speciálně se pak zaměříme na změny nutné k provozu tzv. vlakotramvají, nebo vytvoření tzv. „virtuálních zastávek“ pro autobusy/minibusy veřejné dopravy, které by pro málo osídlené oblasti mohly nabídnout dostupnou a levnější dopravu. Systematicky pak budeme řešit ničení silnic a dálnic přetíženými kamiony. Tím naše plány ale rozhodně nekončí.

EURO BY POSÍLILO NÁŠ HLAS V EVROPĚ

– Adam Trunečka

My Češi se často bojíme, že někdo rozhodne „o nás bez nás“. Bojíme se rušení veta v EU. Přitom tam, kde se rozhoduje kvalifikovanou většinou, jsme „přehlasováni“ jen ve 3 % případů. Podobně u eura se bojíme, že přijdeme o nezávislou měnovou politiku a budou za nás rozhodovat v Evropské centrální bance (ECB). Přitom opak je pravdou.

Do eurozóny směřuje velká většina našeho vývozu. Čeští exportéři tedy musejí euro každodenně používat. Naše firmy si také v eurech velmi často půjčují. I když Andrej Babiš hlásá, jak by bylo euro nevýhodné, i jeho firmy mají většinu svých úvěrů v eurech. Navíc český stát od letoška umožňuje firmám v eurech účtovat a platit daně. Euro zkrátka v naší ekonomice hraje zásadní roli, i když jsme ho formálně nepřijali. Rozhodnutí ECB tedy mají vliv i na nás. Přitom kdybychom euro měli, guvernér České národní banky by mohl v ECB zasedat a o měnové politice eura spolurozhodovat. Místo toho ale dobrovolně sedíme za dveřmi a necháváme ostatní rozhodovat o politice měny, která se bytostně dotýká i nás.

Přitom v té místnosti, kde se rozhoduje, by nás všichni uvítali. Stačí jen splnit domácí úkoly a euro konečně přijmout. Navíc to posílí naši roli i v ostatních institucích EU. Český komisař by třeba měl větší šanci na prestižní ekonomickou funkci v Evropské komisi.

Chápu, že my Češi máme korunu rádi a jsme na ni hrdí. Národní symboly ale můžeme mít i na českých euromincích. A navíc – platili bychom jednou z nejdůležitějších měn na světě. No nebyl by to také důvod k hrdosti?

**EURO ZKRÁTKA V NAŠÍ
EKONOMICE HRAJE ZÁSADNÍ
ROLI, I KDYŽ JSME HO
FORMÁLNĚ NEPŘIJALI.
ROZHODNUTÍ ECB TEDY MAJÍ
VLIV I NA NÁS**

ADAM TRUNEČKA,
místopředseda mSTAN a nominant na kandidátku
do Evropských voleb 2024

VNITRO DO NOVÉHO ROKU VSTUPUJE S JASNÝM PLÁNEM: ZJEDNODUŠIT. ZEFEKTIVNIT. ZLEPŠIT.

Řada zákonů, která lidem zjednoduší život a zlepší efektivitu veřejné správy. I tak by se daly shrnout změny, které si resort vnitra pro letošek přichystal. Řeč je třeba o novele zákona o obcích, novele zákona o matrikách nebo o volebních zákonech, které připravil pod vedením ministra vnitra a šéfa Starostů Víta Rakušana resort vnitra. A jak se tyto změny projeví?

VOLEBNÍ ZÁKONY

Snahy resortu vnitra mířily i na několik zákonů s volební tematikou. Cílem je, aby správa voleb byla přehledná, efektivní, digitalizovaná a jednoduchá. Ať už jde přímo o zákon o správě voleb, který mimo jiné umožní žádat o voličský průkaz na kterémkoliv obecním úřadě, nebo třeba o novelu zákona o volbě prezidenta republiky umožňující online podpis petic občanských kandidátů. Za zmínku pak stojí i zákon o volebních kampaních, který doplňuje a zjednodušuje stávající pravidla.

Mimo to ministerstvo vnitra od prvního ledna spustilo elektronickou Sbírku zákonů, tzv. eSbírku, a sbírku mezinárodních smluv. Lidé tak mají přístup k platnému znění zákonů, vyhlášek a dalších předpisů. Součástí je i propojení právních předpisů Česka s legislativou Evropské unie. A když už jsme u toho – ministerstvo na základě analýzy začátkem roku zrušilo 10 tisíc nepoužívaných zákonů, vyhlášek a nařízení, aby celý systém byl přehlednější.

PŘÍSTUPNĚJŠÍ MATRIKY

Další zjednodušení, které se projeví i v mnohých životních událostech, představuje komplexní novela matričního zákona, jejíž hlavní změnou je zavedení elektronického informačního systému eMatrika. Norma usnadní uzavírání manželství v obcích bez matriky. Kvalifikovaný oddávající totiž nebude potřebovat součinnost matrikáře. Oddávat také nově budou moci poslanci nebo senátoři. Změny se týkají i registrovaného partnerství – to bude od nového roku možné uzavřít na kterémkoli matričním úřadě. „Doposud bylo možné uzavřít registrované partnerství pouze na 14 matričních úřadech, což nepovažujeme za zcela důstojné. Nově budou moci páry uzavřít partnerství na kterémkoli matričním úřadě. Naše hnutí se dlouhodobě zasazuje o narovnání práv LGBTQ+ osob, proto jsem za tuto úpravu rád. Dojde také k posílení práv dětí při rozhodování o změnách jejich jmen, a to snížením věkové hranice ze stávajících 15 na 12 let, od které je vyžadován jejich souhlas,“ podotkl Rakušan. Novela zároveň nabídne i jednodušší proces určení otcovství tzv. trojdohodou na matričním úřadu.

SNAŽŠÍ SPOLUPRÁCE OBCÍ

Novela zákona o obcích zajistí efektivnější a hospodárnější fungování obcí. Nově totiž zavádí třeba institut společenství obcí. Ten umožní obcím společně plánovat územní rozvoj, péči o seniory, zajišťování školní i předškolní docházky, řešení odpadů či dopravních služeb. Předloha zavádí současně tzv. létajícího úředníka, který obcím pomůže s výkonem státní správy. Nebo nastaví pravidla distančního jednání zastupitelstev. „Zejména malé obce nemají potřebné odborníky na všechny činnosti, které zajišťují. Tím, že je společně budou sdílet, ušetří čas i peníze. A taky zrychlí a zkvalitní rozhodování,“ doplnil Rakušan.

TŘI POHLEDY: JAKÝ JE VÁŠ NÁZOR NA ZMĚNU VIZUÁLNÍ IDENTITY STAROSTŮ?

Jan Kuchař: Jediná jistota v životě je změna!

To je věta, kterou jsem slyšel z úst starších před mnoha lety a v průběhu let jsem stále více vnímal její podtext. Nemůžeme zamrznout, doba se mění a co bylo funkční a líbilo se před mnoha lety, už se nemusí líbit a plnit svůj účel nyní. To byl jeden z důvodů, proč se naše hnutí rozhodlo před rokem voleb ke změně. Změně vizuálního stylu. Pro někoho možná kontroverzní. Ale na této změně pracovala jedna z nejlepších komunikačních agentur v ČR a tito lidé ví, co dělají – znají svět PR, mají průzkumy mínění, vzdělání. Změna zarezonovala, mluví se o ní i bez toho, aniž bychom na ní upozorňovali. A to v marketingu potřebujeme – věřte, že vím, o čem mluvím – více jak 20 let jsem se v této oblasti pohyboval. Nová barevnost značí větší odhodlanost více prosazovat naše názory. Posunout zemi je potřeba vizemi, ne pouze nutnými kroky k zachování běžného chodu. Pojďme společně posouvat naši zemi, a ne se zbytečně dohadovat, co je a není „hezké“. Jsem přesvědčen, že nový vizuální styl je krok správným směrem a ukazuje naši mladistvost i naplnění energií. Je to něco, co lidé podvědomě oslovuje. Nebojme se být vidět a slyšet. Díky klukům z PR agentury za jejich krok, jsem přesvědčen o jeho kladném vlivu na naše hnutí.

Lucie Krejčová: Budeme dobře vidět

Rebranding je noční můra každého, kdo ho má na starosti. Nejen že je potřeba zařídit spoustu praktických věcí, od přemýšlení, kde všude se nový vizuál promítne, přes výrobu nezbytností, jako je logostěna, až po rozhodnutí, komu a kdy přesně musíme dát o změně vědět, aby to nebylo moc brzy (a nevykecalo se to 😊), ani moc pozdě. Ale hlavně! Vždycky se to někomu nelíbí. Samozřejmě. Každý jsme jiný, každý máme jiný vkus a především jsme si na ten starý vizuál (který, když byl nový, jsme taky zkritizovali) už zvykli. Já jsem ráda, že jsme ty technické věci snad všechny zvládli, že to „líbí – nelíbí“ si jako dospělí lidé z dospělého politického hnutí vyřikáváme mezi sebou, a ne navenek. Mně osobně se nový vizuál líbí, i když růžová už v diskusích s agenturou budila emoce, a to ne vždy pozitivní. Nakonec jsme dali na názor profíků a podle mě výsledek funguje – bude dobře vidět, je originální, jasně nás odlišuje od ostatních stran a barevností naopak sbližuje s podobnými stranami v cizině.

Jan Sobotka: Odlišíme se

Nově zvolená kombinace růžové a žluté barvy zcela jistě přinesla do našeho politického prostoru něco nového. Přiznávám, že původně jsem byl ke změně skeptický. Je to přeci jen velká změna a nemusí vyhovovat vkusu všech.

Nicméně nyní musím uznat, že se mi nová podoba líbí. Je to svěží a skvěle nás odlišuje od ostatních politických stran, což je pro naše hnutí určitě krok správným směrem. Jsme prostě vidět.

Osobně nemám právo něco kritizovat, protože sám bych něco podobného nevymyslel. Věřím a doufám, že za redesignem stojí data, jasné cíle, a že je součástí celkové strategie. Pokud bylo cílem zaujmout a upoutat pozornost, pak se to rozhodně povedlo.

Celkově tedy změnu vítám a jsem zvědavý, jak se nový vizuální styl hnutí projeví v naší politické práci a jak ovlivní naše vnímání veřejností.

ISTANBULSKÁ ÚMLUVA

– Jiří Drahoš

V Senátu nás nyní čeká schvalování Úmluvy Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí, tedy tzv. Istanbulské úmluvy. Za mě existuje celá řada jednoznačných argumentů, proč by tato úmluva měla být přijata. Ve zkratce zde zmíním ty nejdůležitější.

Relevantní statistické údaje prokazují, že hlavními oběťmi domácího násilí jsou ženy, a to více než v 90 % případů. Úmluva se na základě toho primárně vztahuje právě na ochranu žen před formami násilí. Úmluva také nově definuje některé trestné činy, například stalking, vynucený potrat a vynucenou sterilizaci. Je rovněž pravda, že různými formami násilí jsou postiženi i muži, a proto IÚ vyzývá smluvní státy ke stejné ochraně i dalších skupin obětí násilí, jako jsou právě muži či senioři.

Podobných smluv již ČR podepsala více, např. Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením. Bez této úmluvy by mnoho institucí prostě „nemuselo“ v oblastech zlepšení života osob se zdravotním postižením dělat vůbec nic – jen si vzpomeňme na problémy se zajištěním bezbariérovosti prostorů. Úmluvu již ratifikovalo 37 zemí Rady Evropy, včetně Polska nebo Srbska, a v žádné z nich není Úmluva vnímána jako problém. Ratifikace má pomoci nejen v každé zemi, kde k ní dojde, ale má také vyvinout společný tlak na země, kde opravdu masově dochází k násilí na ženách.

Nikdo nepochybuje o tom, že jsme v oblasti prevence domácího násilí ušli v posledních letech velký kus cesty. Máme trestní zákoník, který postihuje nejzávažnější formy domácího násilí. Máme zaveden institut vykázaní, který umožňuje okamžitou ochranu obětí. Máme také zákon o obětech trestných činů, který upravuje některá práva obětí domácího násilí. Přesto tisíce žen nadále zažívají partnerské násilí a statistiky ukazují, že většina z nich se na policii, soud či zdravotnické zařízení nikdy neobrátlí.

Kladu si tedy otázku, zda opravdu vede k odstranění všech forem násilí ve společnosti české právo, které je – alespoň podle textu odpůrců úmluvy – vše pojímající a řešící? Oficiální data jasně ukazují, že i v naší společnosti máme v tomto směru určité problémy. Proto by nemělo být naším cílem řešit až následky násilí, je lepší mu předcházet a vytvářet podmínky pro to, aby se dělo v co nejmenší možné míře. Podle mého názoru ratifikace IÚ takové podmínky vytváří a já věřím, že bude v Senátu schválena!

Pozn. redakce:

*Senát o ratifikaci IÚ hlasoval 24. ledna.
O dva hlasy horní komorou neprošla.*

JIŘÍ DRAHOŠ,
senátor

PROČ POTŘEBUJEME MÉDIA VEŘEJNÉ SLUŽBY?

– Milada Voborská

Druhý lednový týden jsme s kolegou Honzou Lacinou uspořádali na půdě sněmovny mediální seminář s názvem „Proč potřebujeme média veřejné služby?“. Jeho konání bylo motivováno představením tzv. „velké mediální novely“, kterou představil ministr kultury Martin Baxa na podzim a která vyvolala poměrně razantní reakci i ze strany médií soukromých. Spolu s našimi panelisty jsme se snažili nalézt odpovědi na otázky, zda jsou Česká televize a Český rozhlas vnímány ve společnosti tak, jak jim to definuje zákon platný více než 30 let, a zda mohou i nadále plnit svou roli ve světě digitálních technologií, internetových médií a soukromých vydavatelství a za jakých podmínek. Mají šanci jim konkurovat a uvědomují si konzumenti mediální službu a její důležitost?

Odpovědi, možná trochu překvapivé, přinesl čerstvý výzkum mediální socioložky Maríny Urbánikové, kterého se zúčastnilo na 1700 respondentů. Převážná většina z nich potvrdila svůj zájem o produkci médií veřejné služby, s důrazem na přesné a nestranné informace a zpravodajství, prostor pro vzdělávání, kulturu, zábavu, sport, diskusi, kohezní a integrační programy, národní tradice, podporu filmové tvorby ad. Naproti tomu ne zcela nevýznamnou skupinu těch, kteří o ČT a ČRo zájem nemají, tvořili lidé s nižším vzděláním, obecně nespokojení se svým životem, voliči levice, případně subjektů ANO, SPD, Trikolóry nebo nevoliči. Právě na ně by v budoucnu měly ČT i ČRo zaměřit svou pozornost.

Nezpochybnitelnou roli médií veřejnoprávní služby, ale i nutnost neustálého testování kvality médií veřejné služby podtrhl příspěvek analytika Davida Klimeše, ředitele Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky, který ve své prezentaci apeloval na testování všech zákonem definovaných povinností, jež musí média plnit, kontrolu plnění jejich cílů a dobře vynaložených finančních prostředků (které bychom měli místo poplatkem nazývat spíše „pojištěním veřejné služby“). Historik a vysokoškolský pedagog Jakub Končelík poukázal na významnou úlo-

MILADA VOBORSKÁ,
poslankyně

hu veřejnoprávních médií jako orientačního milníku ve všudypřítomné „informační bažině“ i na zásadní roli novinářů třídit a interpretovat zprávy s jasnou motivací, objektivně, nezávisle a nestranně. Je přesvědčen o kvalitě zákona, nastavení pravidel fungování veřejnoprávních médií a nutnosti zajištění adekvátního a předvídatelného financování této služby.

Hlavním tématem druhé poloviny semináře bylo samo financování, které nastínili generální ředitelé těchto mediálních institucí – Jan Souček a René Zavoral. Pole pro jejich vystoupení připravila Klára Jankovská s prezentací financování médií v Evropě a závěr panelu patřil dlouholetému řediteli a členovi Rady ČRo Vlastimilu Ježkovi, který se zaměřil na vyprázdněný pojem „koncesionářský poplatek“. Zdůraznil potřebu vysvětlit

význam poplatku za televizní a rozhlasové vysílání i nutnost jeho automatického navyšování pro zajištění nezávislosti médií veřejné služby v protikladu k médiím soukromým.

Závěry semináře: mediální služba v naší zemi je na vysoké úrovni, plní zejména roli zpravodajskou, publicistickou, vzdělávací, kulturní a zábavní a je velmi žádoucí zajistit její plnění, aniž by ztratila na významu a mohla existovat v nových formách 21. století. To vše lze zaručit za adekvátních finančních podmínek. Primárně je důležité tuto skutečnost zprostředkovat mladým lidem, a to je nemalý závazek, který před touto novelou stojí.

Zleva: Marína Urbániková, Jakub Končelík, David Klimeš, Veronika Sedláčková

CO SI PŘEJE DIVÁK?

Do současné debaty o smyslu a rozsahu veřejné služby, kterou poskytuje Česká televize a Český rozhlas, vstoupila konečně... česká veřejnost!

Podle reprezentativního průzkumu Masarykovy univerzity z konce minulého roku diváci a posluchači od médií veřejné služby čekají především – „přesné a nestranné informace o dění domácím (83 %) a zahraničním (79 %), regionální a lokální informace (78 %)". Dále by pak tato média měla především „vzdělávat publikum (76 %), přispívat k boji proti dezinformacím (74 %), uchovávat a rozvíjet domácí tradice a kulturu (73 %)". V rozporu s míněním mnoha kritiků by podle většiny respondentů měla ČT a ČRo „analyzovat a vysvětlovat složitá dění" (69 %) a „kontrolovat politiky a odhalovat skandály" (67 %). Těm, kdo zpochybňují „příliš široký" rozsah veřejné služby, vzkazují, že si rozhodně přejí zachovat přenosy velkých mezinárodních sportovních akcí (72 %), domácích populárních sportů (64 %) i menších nebo méně populárních sportů (54 %). A neztotožňují se ani s častou představou, že zábavní žánr by měl být ponechaný výlučně komerčním stanicím. Zábavné show typu Stardance nebo rozhlasový Tobogán si v ČT a ČRo přeje zachovat 54 % respondentů. A pro provozování vlastního webu nebo digitální aplikace médií veřejné služby se vyslovilo 55 %, pro vlastní zpravodajský webový portál typu iRozhlas 54 % respondentů. Doposud se o potřebném rozsahu veřejné služby České televize a Českého rozhlasu dohadovali především politici, členové mediálních rad a mediální experti. Je skvělé, že konečně zazněl hlas těch, kterými se všichni zaklínají.

Televizní diváci a rozhlasoví posluchači!

David Smoljak,
senátor a předseda Stálé komise
pro sdělovací prostředky Senátu PČR

AŽ ZAČNE HOŘET, AŽ MÁ KDO HASIT

– Michaela Opltová

Dobrovolní hasiči jsou jednou z nejvýznamnějších a nejodvážnějších skupin lidí v naší společnosti. Když řeknu, že to je skvělá komunita, mluvím z vlastní zkušenosti. Jakkoliv aktuálně kvůli vytížení nikoliv intenzivní. Ale osobně se cítím v první řadě mámou, ve druhé hasičkou a až ve třetí političkou.

Dobrovolní hasiči nejsou možná každodenními hrdiny. Ale ve svém volném čase se připravují na zvládání extrémních situací, nejen požárů, ale řady jiných katastrof či neštěstí. Připravují se na to, aby pomáhali v situacích, které mnohdy znamenají ohrožení života. K tomu musí být člověk tak trochu blázen, a tak trochu také idealista.

Hlavně ve vesnicích a dalších menších obcích, kde profesionální hasičské služby nejsou vždy dostupné nebo dostatečné, si dobrovolní hasiči svým specifickým druhem bláznovství získali slušnou oblibu. Jsou totiž často jedinou nadějí na záchranu v případě požáru nebo jiné krize. Málo se o tom mluví, ale když jsou ve vsi dobrovolní hasiči, lidem se tam žije líp, protože mají pocit určitého bezpečí.

Tento rok přinesl pro dobrovolné hasiče spoustu novinek. V září byla uzavřena Dohoda o spolupráci mezi HZS České republiky se Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska, která stvrzuje novou etapu spolupráce v oblastech hasičského sportu, vzdělávání členů jednotek SDH, preventivně výchovné činnosti, ochrany obyvatelstva, přípravy návrhů právních předpisů z oblasti požární ochrany.

Jako aktivní dobrovolnou hasičku mě obzvlášť potěšilo, že dohoda pamatuje i na děti a mládež, jejich zapojení do preventivně-výchovné činnosti formou RESCUE campů. A také na přípravu hasičského dorostu pro budoucí působení v jednotkách SDH v obcích. Problém je ale v lidech – v tom, že odcházejí, že dobrovolných hasičů ubývá. Občas prostě samotné odhodlání nestačí, v nynějších časech má každý mnoho vlastních starostí o sebe či své blízké.

K udržení skvělé tradice dobrovolných hasičů je třeba přijít s plánem, jak systémově vytvořit lepší podmínky pro jejich činnost. Potřebujeme je. Až totiž bude někde hořet, je potřeba vědět, že to někdo uhasí.

MÁLO SE O TOM MLUVÍ, ALE KDYŽ JSOU VE VSI DOBROVOLNÍ HASIČI, LIDEM SE TAM ŽIJE LÍP, PROTOŽE MAJÍ POCIT URČITÉHO BEZPEČÍ.

MICHAELA OPLTOVÁ,
poslankyně za STAN a členka Podvýboru
pro Hasičský záchranný sbor České republiky

Ptáme se hejtmanů: Jaký je váš názor na silvestrovské ohňostroje?

PETR KULHÁNEK

Nejen silvestrovské ohňostroje byly, jsou a pravděpodobně i budou předmětem polemiky mezi zastánci a těmi, kterým z různých důvodů vadí nebo je tento druh zábavy obtěžuje. Osobně jsem spíše příznivcem časové formy regulace tak, abychom eliminovali „divoké“ odpalování kdykoliv, bez ohledu na denní či noční dobu. Cestou může být také širší uplatnění dnes již existujících tichých ohňostrojů, kde zůstává vizuální efekt, ale je eliminována mnohdy obtěžující hluková složka. V souvislosti s rozvojem technologií se rozšiřují také jiné formy vizuálních efektů, ať jsou to videomappingy, laserové projekce či dronové světelné show.

S letošními oslavami příchodu roku 2024 musím říci, že byl však výrazně klidnější než v minulých letech, jak četností ohňostrojů, tak poměrně krátkým časovým úsekem po novoroční půlnoci, kdy se odpalovaly. Svou roli zde bezpochyby sehrály tragické předvánoční události v Praze a apel ministra vnitra k tomu, aby jejich pořádání bylo omezeno. Myslím, že i budoucnost u tohoto druhu zábavy bude hledáním kompromisu mezi svobodou volby formy oslav a omezováním negativních jevů, které jsou s ní spojeny. Zároveň je z mého pohledu nezbytný tlak na zvyšování bezpečnosti a eliminace volného prodeje pyrotechniky, u které je třeba odborné zacházení.

MARTIN PŮTA

Podle mého názoru by neměl stát prostřednictvím nařízení či omezení do pořádání ohňostrojů zasahovat. Každý občan by sám za sebe měl zvážit, zda se takové akce zúčastní, anebo si zábavu odpustí.

O tomto tématu se nejvíce hovořilo v souvislosti s tragédií, ke které došlo před Vánocemi na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Já sám bych proto ohňostroj nepořádal. Na druhou stranu však uznávám názor těch, kteří nechtěli dlouhodobě naplánované – a pro mnohé obce tradiční a oblíbené – oslavy zastavovat.

JOSEF SUCHÁNEK

Nikdy jsem nepatřil mezi fanoušky ohňostrojů. Nedovedu tleskat tomu, když se nad našimi hlavami dostávají do vzduchu jedovaté látky, které potom dýcháme. Nemluvě o zraněných, zabitých a vystresovaných ptácích a dalších zvířatech. Letos navíc na silvestrovské oslavy dopadl stín tragédie na pražské filozofické fakultě. Většina měst a obcí v našem kraji žádný organizovaný ohňostroj nepořádala. Pochválil jsem města a obce, která od záměru ohňostroje upustila. Ty organizované ohňostroje však patří ještě mezi ty méně problematické. Daleko horší jsou ty neřízené, kdy ulice měst pod nápojem vyznavačů této „zábavy“ posilněných alkoholem připomínají spíše bitevní pole. Bohužel kraj nemá pravomoci, jak tomu efektivně zabránit. Na svých sociálních sítích jsem také napsal svým fanouškům, že skutečný frajer místo petard a rachejtlí koupí krmivo pro útulek či záchrannou stanici. Těší mě, že to mělo to docela kladnou odezvu.

Z Komory aneb jak žijeme ve Sněmovně

Jarmila Levko:

Sešla jsem se s řadou inspirativních žen na Novoročním dámském setkání. Ve foyeru Malého divadla se nás sešlo přes padesát, což mě velmi mile překvapilo. Pro mě osobně to byl moc hezky strávený čas. Občas je prostě potřeba na chvíli se zastavit, sejít se i jinak než on-line, popovídat si a najít třeba nová přátelství.

 [Facebook](#)

Martin Hájek:

Na přelomu roku jsem se stal předsedou Meziparlamentní skupiny přátel ČR a Rumunska. Mým prvním krokem tak nemohlo být nic jiného, než setkání s paní velvyslankyní Marií Antoanetou Barta z [Ambasada României în Republica Cehă](#).

 [Facebook](#)

Roman Bělór:

Rozprava ke korespondenční volbě. Stručný projev z pozice předsedy podvýboru pro styky s krajaný mám samozřejmě připravený. Trpělivě čekám na svůj čas...

 [X](#)

Michaela Šebelová:

Na debatě v Karvině s [@Vit_Rakusan](#) bylo plno, rušno a velmi živo. Vítek přes dvě hodiny debatoval a odpovídal úplně na vše. Taky jsme se zapojili do paralelních debat. Například tento pán nesouhlasí s mnoha kroky vlády a moc hezky se zastal Ukrajinců. Že pracují a jsou slušní.

 [X](#)

VÝJEZDNÍ PŘEDSEDNICTVO

– Vojtěch Vaník

V půlce ledna jsme se o víkendu vydali s předsednictvem do Krkonoš, kde mělo probíhat výjezdní zasedání předsednictva mSTAN. Zatímco poslední výjezdní předsednictvo probíhalo v Kolíně, tento rok jsme se vydali do Dolního dvora u Vrchlabí – do penzionu dlouholetého člena a tajemníka STAN v Královéhradeckém kraji – Miroslava Sazečka.

V pátek večer jsme se všichni dopravili na místo ze všech koutů České republiky. K naší partě se přidal i zahraniční tajemník mSTAN Martin Procházka. Naopak tajemník spolku, Olda Horák, se nakonec ze zdravotních důvodů nemohl účastnit.

Páteční večer jsme věnovali diskuzi k nadcházejícím evropským a krajským volbám. Tomu, jakou roli v nich bude hrát mSTAN, co připravuje velký STAN a o kolika lidech z mSTAN víme, že budou kandidovat v těchto volbách.

Druhý den jsme diskutovali nad samotným mSTANem. Mluvíli jsme o plánovaných změnách ve stanovách, rozšiřování předsednictva, naší prezentaci na sociálních sítích, fungování Discordu a mnoho dalšího. V sobotu jsme též vyrazili na výlet do Janských Lázní, kde jsme si zalyžovali v místním ski are-

álu (za doporučení děkujeme Dominiku Žilkovi, předsedovi mSTAN Královéhradeckého kraje).

Večer se nesl v duchu společenském a k tomu neodmyslitelně patří i dobrá večeře a hraní stolních her. Moc děkujeme Mirkovi Sazečkovi za dobrou společnost a skvělou večeři!

V neděli bylo na programu balení a každý jsme se vydali k domovům.

Musím uznat, že po několika měsících, kdy předsednictvo jednalo primárně online, bylo toto setkání více produktivní a velmi příjemnou. Zároveň jsme se jako kolektiv opět o trochu víc stmelili, což je nesmírně důležité.

Tak zase někdy!

MÁLO PARKOVACÍCH MÍST NEBO MOC AUT?

– Daniel Soutner

Je zajímavé sledovat, jak se se zavedením placení za parkování na ulici mění obsazenost parkovacích míst. Co je pod povrchem těchto změn a jak to celé funguje?

Důvody pro regulaci:

- **Omezený prostor:** prostor pro parkování je ve městech omezený. Pokud tedy kvůli parkování nechceme bořit domy. Také je otázkou, jestli to nejcennější, co máme – prostor ulic věnovat právě parkování.
- **Dopad na dopravu:** neorganizované/přeplněné parkování může způsobovat dopravní zácpy, ovlivnit plynulost (městské) dopravy a bezpečnost – leckdy nemohou ulicí projet auta IZS.
- **Environmentální důsledky (nejen CO₂, ale třeba i prach):** nadměrné využívání aut a hledání parkování přispívá k znečištění ovzduší. Průměrné evropské auto jezdí 5 % času, 1,6 % času hledá místo na parkování, 1 % času tráví v zácpě.
- **Ekonomické aspekty:** ztracený čas a palivo při hledání parkování není malá položka, vyplatí se zaplatit a mít jistotu, že místo najdete. A město s péčí řádného hospodáře by nemělo dávat zdarma (až na výjimky) něco, po čem je velká poptávka a co musí drazě stavět a udržovat. Cena stavby jednoho parkovacího místa vychází kolem 200.000 Kč, garážované je za cca 1 milion Kč.
- **Sociální spravedlnost:** Regulace parkování pomáhá vyrovnat nerovnosti mezi majiteli aut a těmi, kteří auto nemají, zajišťuje spravedlivější rozdělení veřejného prostoru.

Kromě regulace by město mělo něco nabídnout v oblasti mobility. Obvykle jde o kombinaci pobídek k tomu, aby obyvatelé více chodili pěšky, jezdili MHD nebo na kole. Zvýšit mobilitu obyvatel může podpora carsharingu – průměrné auto jezdí 5 % času, carsharing až 30 % a finančně se vyplatí těm, co najedou míň než 10 000 km/rok. Jako další to může být podpora bikesharingu nebo půjčování nákladních kol.

Každý chce zaparkovat, nikdo nechce platit nebo se nechat omezovat

Je to jeden z příkladů rozporu mezi individuálním a systémovým prospěchem. Jednotlivci často vnímají placení za parkování nebo jeho regulaci jako nepříjemné nebo zbytečné zatížení – zcela pochopitelné z jejich osobního pohledu. Ale proti tomu je systémový pohled: placené parkování zlepšuje dostupnost parkovacích míst, snížit dopravní zácpy, podpořit veřejnou dopravu a přinést finance na rozvoj městské infrastruktury. Z pohledu systému je to určitě dobrá cesta.

Existuje víc způsobů, jak parkování regulovat. Na pravo-levé ose: zatímco pravicový přístup se soustředí na tržní aspekty stanovení cen parkování podle poptávky a nabídky (v extrémní verzi např. aukce parkovacích míst, kde nejvyšší nabídka získává přístup). Levicový přístup upřednostňuje regulaci a omezení, například prostřednictvím rezidentních povolenek nebo omezení, kdo smí v určitých oblastech parkovat.

Parkovací politika není pouze hledání míst pro naše automobily. Je to komplexní výzva, která se dotýká urbanistického plánování, životního prostředí, ekonomiky a našeho každodenního života. Představa měst, kde parkování není denním bojem, ale efektivně spravovanou součástí městské infrastruktury, není utopie. Je to cíl, ke kterému můžeme směřovat.

DANIEL SOUTNER,
zastupitel Městského obvodu Plzeň 4

STARÁME SE

O OBĚTI NÁSILÍ

Zástupci Starostů vydali prohlášení k aktivitám v problematice domácího a sexualizovaného násilí. Tato problematika je v současném systému politicky podceňována a přehlížena, proto se Starostové, skrze prohlášení, zavázali k pomoci těm, kterým bylo ublíženo a chránit je do té doby, než budou opět moci stát na vlastních nohách. Hnutí Starostové a nezávislí bude v politice nadále prosazovat takové kroky a opatření, které povedou k lepšímu postavení obětí a napravení současného systému. Mezi tyto kroky patří např. prosazení nutných legislativních změn: redefinice znásilnění vč. znásilnění z podstaty, zákona o domácím násilí, tzv. dětského certifikátu a posílení ochrany obětí předsudečného násilí, posílení vzdělávání policie nebo maximální podpora zřízení advokačních center pro dětské oběti domácího a sexualizovaného násilí.

[Celé prohlášení zde](#)

**ČEŠI ŽIJÍCÍ V ZAHRANIČÍ
UŠETŘÍ DÍKY
KORESPONDENČNÍ VOLBĚ
STOVKY KILOMETRŮ**

**SCHVÁLENO
V PRVNÍM ČTENÍ**

STAROSTOVÉ STARÁME SE O LIDI

O TY, KDO PEČUJÍ O SVÉ BLÍZKÉ

Díky poslanecké novele zákona o sociálních službách dojde ke zlepšení podmínek pro pečující v domácím prostředí. „Současné znění zákona už není schopno dostatečně reagovat na doporučené trendy v sociální péči. Proto jsme zvláštní pozornost věnovali hlavnímu problému, kterým je nedostatečná podpora pro pečující osoby. Proto chce novela posílit podporu poskytování sociálních služeb v přirozeném domácím prostředí, což vychází i z doporučení Evropské komise, které se zakládá na principu tzv. subsidiarity. (...) Pečující osoby budou nově zahrnuty mezi cílovou skupinu sociální politiky, kterou bude stát aktivně podporovat. Novela rozšíří i možnosti pro využití odlehčovací služby až na 180 dní,” uvedla místopředsedkyně výboru pro sociální politiku a zároveň spolupředkladatelka novely Pavla Pivoňka Vaňková.

O BEZPEČÍ NÁS VŠECH

Sněmovna schválila novelu zákona o zbraních a střelivu. Úprava zpřísňuje některá pravidla a přináší digitalizaci. Obchodníci se zbraněmi budou muset nově hlásit podezřelé obchody, policie bude mít snazší možnost zabavit zbraně lidem, u kterých si není jistá, zda nejsou bezpečnostním rizikem nebo se zkrátí lhůty pro lékařské prohlídky. „Za poslední měsíce jsem se účastnil řady jednání, rozhovorů v médiích a kulatého stolu, kde jsme podrobně řešili pozměňovací návrhy předložené k této novele zákona a jeho konečné znění. Jsem rád, že zákon prošel v právě této podobě a citlivě modernizuje naši zbraňovou legislativu,” komentoval jeho schválení poslanec Petr Letocha, sněmovní zpravodaj tohoto zákona.

SLEDUJTE NAŠI ČINNOST NA **WWW.STARAME.SE**

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ ■

Kontaktujte nás! www.starostove.cz
facebook.com/starostove